

# ویژگی‌ها امام جماعت موقف

محمد مهدی فجری

## الف. محبوبیت و مقبولیت

اولین و مهم‌ترین ویژگی امام جماعت، محبوبیت مردمی وی است. پیشوایان اسلام بر محبوبیت و مقبولیت امام جماعت و مورد رضایت و پذیرش بودن او نزد نمازگزاران، تأکید فراوانی نموده‌اند. رسول مکرم اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید: «مَنْ أَيْسَرَ لَنَا يَقْبَلُ اللَّهُ لَهُمْ صَلَاةَ الْعَبْدِ الْآبِقِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيَّ

یکی از ارکان اصلی هر مسجد، امام جماعت آن است. به عبارت دیگر: مسجدی موفق است که امام جماعت موقفی داشته باشد و امام جماعتی موفق است که به کارکردها و ویژگیهای مسجد و نیز وظایف امام جماعت آشنا باشد. بنابراین با توجه به اهمیت و نقش امام جماعت در مسجد از جنبه‌های گوناگون، مناسب است مختصری از ویژگیهای امام جماعت را مرور نماییم.

از امتیازاتی است که موفقیت امام جماعت را دو چندان کرده و او را در جذب نمازگزاران بیش‌تر بخصوص جوانان یاری بخشد.

۱. در این نوشتار سخن از شرایط و احکام شرعی مثل: عدالت، مرد بودن و ... نمی‌باشد، بلکه سخن

تا او بتواند مسجد را در زمینه‌های گوناگون فعال و پرتحرک نماید.

اهمیت مسئله ایجاب می‌کند امام جماعت ارزیابی صحیحی از قضاوت عمومی نمازگزاران نسبت به عملکرد خویش داشته باشد. چنانچه پس از بررسی، به این نتیجه رسید که از پذیرش لازم در میان نمازگزاران برخوردار است، خدای را بر این نعمت سپاس گوید؛ در غیر این صورت شایسته است در مسجدی دیگر که نمازگزاران نسبت به او رضایت خاطر دارند به اقامه جماعت، تبلیغ و ارشاد پردازد. و یا اینکه چنانچه مشکل و ایراد از جانب خودش است، سعی در رفع و اصلاح آن نماید.

ب. آشنایی با کارکردهای مسجد برای مسجد، علاوه بر کارکرد اصلی آن که همانا محلی برای ارتباط با خداوند و برگزاری نماز جماعت است، می‌توان کارکردهای دیگری را نیز در نظر گرفت که یک امام

مَوَاطَاً وَ النَّاشِئُ عَنِ زَوْجِهَا وَ هُوَ عَلَيْهَا سَاخِطٌ وَ مَانِعُ الزَّكَاةِ وَ اِمَامٌ قَوْمٍ يُصَلِّي بِهِنَّ وَ هُمْ لَهُ كَارِهُونَ...<sup>۱</sup>؛ هشت طایفه‌اند که خداوند از آنها نمازی را نمی‌پذیرد: بنده فراری تا وقتی که به سوی مولايش برگردد، زن ناشزه‌ای که همسرش بر او خشمناک باشد، منع‌کننده زکات، امام [جماعت] قومی که نماز بخواند با اینکه مردم از وی کراهت داشته باشند و...»

اهمیت این موضوع که در روایات متعددی به آن اشاره شده است تا بدانجا است که رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امام جماعتی را که نمازگزاران امامت او را خوش نمی‌دارند، در ردیف افرادی قرار داده است که زکات نمی‌دهند. برخورداري امام جماعت از مقبولیت و پذیرش اجتماعی در میان نمازگزاران عامل بسیار مهمی است

۱. من لا یحضره الفقیه، شیخ صدوق، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳ هـ. ق، چاپ سوم، ج ۱، ص ۵۹

مسجد<sup>۱</sup> علاوه بر مشورت با نمازگزاران و هیأت امنای مسجد، تصمیم نهایی را خود اتخاذ و اعمال نمایند. اهمیت این موضوع تا آنجا است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله شخصاً مدیریت و امامت مسجد النبی صلی الله علیه و آله را به عهده داشتند و در غیاب ایشان، مدیریت مسجد به عهده کسانی بوده است که به تشخیص آن حضرت صلاحیت امامت را داشته‌اند.<sup>۲</sup>

متأسفانه امروزه مشاهده می‌شود که در برخی مساجد، امام جماعت هیچ‌گونه اختیاری نداشته و برخی از

جماعت باید با آنها آشنا باشد. از جمله این کارکردها می‌توان کارکرد آموزشی، فرهنگی، تبلیغی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی، مبارزاتی و رسانه‌ای را نام برد.

### ج. آشنایی با دانش مدیریت

یکی از مهم‌ترین مسائل در مسجد مدیریت آن است؛ اما با توجه به اهمیت برنامه‌ریزی در برنامه‌های دینی، فرهنگی و آموزشی مسجد، ضروری است که ائمه جماعات اولین برنامه‌ریز باشند تا بتوانند اهل مساجد را هم به منظور تقویت بنیه دینی و مذهبی آنان و هم به منظور بهره‌برداری در مسائل سیاسی و اجتماعی و ارتقای میزان آگاهی آحاد

مردم مهیا سازند. رسیدن به اهداف مذکور نیازمند برنامه‌ریزی، سازماندهی امکانات و نیروها و نهایتاً کنترل و نظارت بر اجرای برنامه‌هاست. بنابراین آنچه مهم به نظر می‌رسد این است که ائمه جماعات با آگاهی کامل به مدیریت

۱. گرچه آشنایی با دانش مدیریت مسجد، بحث گسترده‌ای بوده و در این نوشتار نمی‌گنجد؛ اما در بخش وظایف امام جماعت، به چند مورد آن اشاره می‌شود.

۲. متأسفانه در برخی مساجد، علاوه بر اینکه نمازگزاران از زمان نیامدن امام جماعت مطلع نمی‌گردند، بلکه امام جماعت جایگزینی را تعیین نمی‌کند و در این حال هر کس و در هر لباسی امامت مسجد را به عهده می‌گیرد.

بین نماز به اندازه‌ای طولانی می‌شود که عده‌ای نماز دوم را فرادی خوانده و گاه به همین دلیل کلاً در مسجد حاضر نمی‌شوند و از فیض جماعت محروم می‌مانند. به یقین ثواب نماز جماعت با انجام حداقل مستحبات همراه با جمعیتِ بیش‌تر بسیار بهتر از نماز طولانی با انجام همهٔ مستحبات خواهد بود. آمار نشان می‌دهد که آنچه مردم را از مسجد گریزان می‌سازد، طولانی کردن نماز و فاصلهٔ بین دو نماز است.<sup>۲</sup>

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «إِذَا كُنْتَ إِمَامًا أَعْزَأْتِكَ تَكْبِيرَةً وَاجِدَةً لِأَنَّ مَعَكَ ذَا الْحَاجَةِ وَالضَّعِيفَ وَالْكَبِيرَ؛<sup>۳</sup> هر گاه امام جماعت بودی، یک الله اکبر برای تو کافی است؛ زیرا افرادی که کار دارند یا ضعیف و پیر هستند با تو می‌باشند.»

۲. آیین امامت مسجد، تقی قرائتی، مؤسسه مسجد،

قم، اول، ۱۳۸۷، ص ۷۹.

۳. الکافی، ج ۳، ص ۳۱۰.

افراد با در نظر گرفتن منافع خود هر برنامه‌ای را اجرا و یا منع می‌کنند.

د. توجه به وظایف امام جماعت  
امام جماعت علاوه بر مدیریت صحیح مسجد و اقامهٔ نماز جماعت، لازم است مواردی را مدنظر قرار دهد:

#### ۱. مواعیت اوقات نمازگزاران و حال

##### ضعیفان

از جمله مهم‌ترین مسائل قابل دقت در مسجد این است که نماز جماعت در اول وقت شرعی و بدون فوت وقت آغاز گردد<sup>۱</sup> و برنامه‌هایی مثل سخنرانیها و دعاهاى طولانی، بعد از اتمام نماز صورت پذیرد. با کمال تأسف در برخی مساجد، مستحبات

۱. البته برخی مناطق به گونه‌ای است که اکثر مردم در هنگام اذان، خارج از محل می‌باشند و در صورت تأخیر نماز جماعت، همگی در مسجد حاضر می‌شوند. و همچنین در برخی مناطق، شرکت مردم در نماز جماعت پس از افطار ماه رمضان بیش‌تر از قبل از افطار است که در این صورت به نظر می‌رسد تأخیر نماز جماعت بهتر می‌باشد.

يَقُمْ فِيهِمْ بِأَمْرِ اللَّهِ؛ کسی که امامت گروهی را به عهده گیرد و در حاضر شدن [برای نماز] و قرائت و رکوع و سجده و نشستن و برخاستن خود، راه اعتدال و میانه را در پیش نگیرد، نمازش مورد پذیرش نخواهد بود و از کتفهای او تجاوز نمی‌کند و جایگاه چنین امامی نزد خداوند همچون جایگاه سلطان ستمگر و تجاوزگری است که برای اصلاح رعیت خود تلاش نموده و فرمان الهی را در میان آنان به پای نداشته است.

۲. تعیین ساعتی مشخص برای حل

#### مشکلات

اگرچه اجرای این برنامه در همه مساجد ضروری نمی‌باشد؛ اما مناسب است امام جماعت با توجه به نیاز محل، ساعتی را به صورت روزانه یا هفتگی در مسجد حضور یابد و به سؤالات پاسخ گفته و به رفع مشکلات فردی و اختلافات خانوادگی بپردازد و در صورت نیاز

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند: «أخِرُ مَا فَارَقْتُ عَلَيْهِ حَبِيبَ قَلْبِي أَنْ قَالَ: يَا عَلِيُّ إِذَا صَلَّيْتَ فَصَلِّ صَلَاةَ أضعِفَ مَنْ خَلَقَكَ...»<sup>۱</sup> آخرین سخنی که با آن از محبوب قلبم جدا شدم، این بود که فرمود: یا علی! به هنگام نماز [جماعت]، نمازی متناسب با حال ضعیف‌ترین کسی که به تو اقتدا کرده است بخوان.»

این حدیث شریف گویای آن است که یکی از راه‌های جلب و جذب مسلمانان به کانون مسجد و نماز جماعت، کوتاه برگزار نمودن نماز جماعت است.

در روایت دیگری رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: «مَنْ أَمَّ قَوْمًا فَلَمْ يَقْتَصِدْ بِهِمْ فِي حُضُورِهِ وَقِرَاءَتِهِ وَرُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ وَقُعُودِهِ وَقِيَامِهِ رَدَّتْ عَلَيْهِ صَلَاتُهُ وَكَمْ تَجَاوَزَ تَرَائِيَهُ وَكَأَنَّهُ مَنَزَلَتْهُ عِنْدَ اللَّهِ مَنَزَلَةُ أَمِيرِ جَائِرٍ مُتَعَدٍّ لَمْ يَصْلُحْ لِرِعِيَّتِهِ وَكَمْ

۱. وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۴۴۷.

۲. وسائل الشیعة، ج ۸، ص ۴۲۰.

جذابیت، از اوضاع کشور و منطقه محل زندگی، مطلع شده، سؤالات خویش را مطرح نموده و جواب دریافت نمایند.<sup>۲</sup>

#### ۵. تشکیل هیأت امنا

هر امام جماعتی نیاز به افرادی دارد که در اداره مسجد، او را یاری نمایند؛ اما مهم این است که این افراد چه با نام هیأت امنا (که از افراد مورد اطمینان محل می‌باشند) و چه با دادن مسئولیتهای مختلف به افراد دارای صلاحیت، مثل: مسئول واحد پشتیبانی - مالی، واحد عمرانی - خدماتی، واحد فرهنگی - هنری - ورزشی، واحد روابط عمومی و ... تحت نظارت و مدیریت امام جماعت برنامه‌های مسجد را پیگیری نمایند. همچنین برخی مساجد که هیأت امنا داشته و آنها مسئول دعوت از امام

با مراکز حوزوی و متخصصین در تماس باشد تا سؤالات به خوبی پاسخ داده شود.<sup>۱</sup>

#### ۳. حفظ آرامش مسجد

امام جماعت موظف است از هرگونه برنامه‌ای که نظم مسجد را برهم زده و یا در شأن مسجد نمی‌باشد، جلوگیری نماید. همچنین لازم است از هرگونه سیاسی بازی و طرفداری از گروه خاص که تشنج در مسجد و از بین رفتن فضای عبادت است جلوگیری کند.

#### ۴. ارائه برنامه‌هایی که برجذابیت

#### مسجد بیافزاید

در برنامه سخنرانی مسجد، حتی المقدور از افراد آگاه به مسایل سیاسی و روز، متعهد و جذب‌کننده استفاده شود تا مردم علاوه بر تنوع و

۱. به عنوان مثال: دفتر تبلیغات اسلامی قم با ایجاد مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی با شماره پنج رقمی بدون کد (۰۹۶۴۰) به تمام مسائل قرآن، حدیث، تاریخ، کلام و دین پژوهی، ادیان و مذاهب و احکام، پاسخ گفته و کمک بسیار خوبی برای مبلغین گرامی می‌باشد.

۲. این برنامه می‌تواند دو هفته یا ماهی یکبار به جای سخنرانی هفتگی امام جماعت انجام پذیرد. البته گرچه دسترسی به این افراد در همه مناطق با مشکلاتی همراه است؛ اما در بیش‌تر مناطق مخصوصاً با پیگیری مستمر امکان‌پذیر است.

فَابْتَغُوا لَهَا طَرَائِفَ الْحِكْمَةِ؛<sup>۱</sup> این قلوب آدمیان همچون بدن آنها گاه، خسته می‌شود؛ پس [برای رفع خستگی آن] از حکمتهای نو و تازه بهره جویند.

همچنین ناآشنا بودن گردانندگان مسجد با شیوه‌های جذب جوانان و فنون تبلیغ در مقابل متنوع و جذاب بودن برنامه‌های بیرون؛ نظیر باشگاه‌های ورزشی، ویدئو، ماهواره و غیره، عامل مهمی در عدم جذابیت مسجد می‌باشد.

ب. ناهمخوانی برنامه‌های بسیاری از مساجد با نیازهای فکری و فرهنگی جوانان و وضع زمان و مسائل روز، تکراری بودن سخنان برخی روحانیان در موضوعاتی خاص و غیرضروری، موجب شده است برخی جوانان احساس کنند که حضور در مسجد بهره‌ای برای آنان

جماعت می‌باشند، لازم است به این مسئله واقف گردند که انتخاب امام جماعت، به معنای انتخاب مدیر در تمام فعالیت‌های مسجد است و تمام برنامه‌های مسجد باید با موافقت و هماهنگی امام جماعت انجام گیرد.

#### ۶. رفع موانع جذب جوانان به مسجد

برخی از موانع جذب جوانان به مساجد - که از خود مسجد و عدم مدیریت صحیح امام جماعت نیز ناشی می‌شود - عبارت است از:

الف. متنوع نبودن برنامه‌های مسجد که اغلب یکنواخت، کسالت‌آور و خسته‌کننده است. به عبارت دیگر، همان‌گونه که بدن انسان از خوردن غذاهای یکنواخت افسرده و بی‌اشتها می‌شود، طرح مباحث تکراری نیز اسباب خستگی و افسردگی اهل مسجد را فراهم نموده، روح و جان انسان را ملول و آزرده می‌سازد. حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:

«إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَمَلُّ كَمَا تَمَلُّ الْأَبْدَانُ»

۱. شرح نهج البلاغه، ابن ابی العدید معتزلی، انتشارات کتابخانه آیت الله مرعشی، قم، ۱۴۰۲ ق.

## امام جماعت موظف است از هرگونه برنامه‌ای که نظم مسجد را برهم زده و یا در شأن مسجد نمی‌باشد، جلوگیری نماید

ح. مشاهده ضعفها در وابستگان  
درجه اول امام جماعت (همسر،  
فرزندان و والدین) و افراد تحت  
تکفل او.<sup>۱</sup>  
ط. وجود برخی هیأت امناء و  
خادمان تندخو، بداخلاق و مستبد در  
مسجد که دافعه قوی دارند.  
اعمال روشهای خشک و مستبدانه  
در آموزشهای مذهبی و به کارگیری  
شیوه‌های غلط تعلیمی موجب  
بی‌علاقگی و دلسردی از دین و مراکز  
دینی می‌شود.

نداشته و این مسئله موجب دلسردی  
آنان از مسجد می‌شود

ج. مطرح نکردن دو نکته مهم:

۱. آثار و فواید مسجد و برکات  
آن و ویژگیهای فرد اهل مسجد.  
۲. آثار سوء و پیامدهای منفی  
گریز از مساجد و دوری از آن و  
خصوصیات فرد بیگانه با مساجد در  
نظر دین.

د. اختصاصی شدن تدریجی برخی  
مساجد تنها برای قشر پیران و  
احساس غربت و حقارت برای  
جوانان.

ه. طولانی بودن نماز جماعت و  
سخنرانی.

و. وضع نامناسب و عدم آراستگی  
ظاهری مسجد و امام جماعت.

سیره نبی اکرم صلی الله علیه و آله، امامان  
معصوم علیهم السلام و علمای بزرگ و ارسته،  
علاوه بر پیراستگی باطن، مراعات  
نظافت و آراستگی ظاهر نیز بوده  
است.

ز. وجود تناقض در گفتار و کردار.

۱. قرآن کریم اولین مرحله از تبلیغ علنی  
پیامبر صلی الله علیه و آله را با انذار زردپکان معرفی می‌نماید:  
(وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ). (شعراء / ۲۱۴).



سؤالات آنها؛ چه آنکه رمز موفقیت استاد شهید مطهری در بیان و نفوذ در میان قشر جوان و تحصیل کرده، همین دردشناسی و آشنا بودن با نیاز و زبان مخاطبان خود بود.

همچنین القای ترک لذت، و بهره نبردن از مواهب و نعمتهای حلال الهی و پرهیز از شیک پوشی و آراستگی به اسم دین و تلقین این نکته که دین دار واقعی نباید بخندد، لذت ببرد و شیک بپوشد؛<sup>۱</sup> موانعی است که می‌تواند بین امام جماعت و جوانان فاصله ایجاد نموده و مساجد را از حضور آنان خالی نماید.

به نظر می‌رسد انجام موارد زیر بر توفیق امام جماعت مسجد بیافزاید:

۱. ارتباط منظم و مستمر با نمازگزاران و در صورت امکان سرکشی به منازل یا مغازه آنها؛

ی. مراعات نکردن عفت کلام و به‌کارگیری واژه‌ها و کلمات نامناسب و سوء تفاهم برانگیز و دون شأن مبلغ اسلام در سخنرانیها و مراعات نکردن ادب در گفتار و نگاه و نداشتن برخورد زیبا از لحاظ روانی در جذب مخاطب بسیار مؤثر است.

ک. ناآشنایی با روان شناسی تبلیغات، وقت نشناسی، نداشتن حسن انتخاب و کج سلیقه در طرح مطالب و در برخورد با مردم.

ل. وجود برخی امامان جماعت در مساجد که صلاحیت علمی و توان تبلیغی، اخلاقی، سیاسی و اجتماعی لازم را ندارند و یا خوشنام و خوش سابقه نیستند و تبلیغ و امامتشان به دل نمی‌نشیند.

م. تشخیص ندادن و درک ناصحیح از روان‌شناسی دوره جوانی، بیگانه بودن با دنیای جوانان و آشنا نبودن با زبان آنها و ناتوانی در طرح ارزشها و مجاب ساختن و متقاعد کردن آنان و عدم پاسخگویی به

۱. برگرفته از کتاب جایگاه مساجد در فرهنگ اسلامی، علمی رضایی، مؤسسه فرهنگی تلقین، اول، ۱۳۸۲، ص ۲۷۴-۲۷۶.

و این عزت در پرتو برکت ارتباط با مسجد است.

۲. سرکشی امام جماعت به خانواده‌های شهدا و جانبازان؛

در برخی مساجد این برنامه با اعلام قبلی و با حضور نمازگزاران مسجد انجام می‌پذیرد که آثار مثبت بسیاری را به همراه داشته است. چنین برنامه مستمر و هفتگی می‌تواند به گونه‌ای تنظیم شود که این سرکشی هر شش ماه (و در صورت زیاد بودن خانواده‌ها) سالی یکبار تکرار شود. این برنامه را می‌توان در سیره رسول خدا ﷺ مشاهده نمود؛ چنانکه در تاریخ می‌خوانیم که آن حضرت همراه با گروهی از اصحاب از مسجد حرکت کردند و به دیدار خانواده «سعد بن ربیع» که از شهدای جنگ احد بود، رفتند و پس از مقداری گفتگو، همسر سعد مشکل خود را در ارتباط با میراث سعد مطرح نمود.<sup>۱</sup>

این برنامه همان برخورداری است که در صدر اسلام از طرف رسول گرامی اسلام ﷺ و حضرت علی رضی الله عنه صورت می‌گرفت که وقتی یکی از نمازگزاران یک یا دو جلسه نماز غیبت می‌کردند، بلافاصله آن بزرگواران احوال او را جویا می‌شدند و اگر مطلع می‌شدند که شخص مورد نظر گرفتاری دارد یا در بستر بیماری افتاده است، به عیادت وی می‌رفتند و در صورتی که دچار گرفتاری بود، سعی می‌کردند با مشارکت سایر مؤمنان، به رفع گرفتاری او اقدام نموده و در صورت بیماری، برای بهبودی او دعا کنند.<sup>۱</sup>

چنین برخوردهایی از طرف امام مسجد روحیه مخاطب را قوت می‌بخشد و احساس می‌کند که مأنوس بودن با مسجد علاوه بر اجر معنوی و برقراری ارتباط با خالق، نزد مخلوق و بندگان خدا نیز عزت دارد

۱. المقازی، محمد بن عمر واقدی، اعلمی -

بیروت، چاپ سوم، ۱۴۰۹، ص ۳۲۹ - ۳۳۰.

۱. همان، ص ۳۲۲.

۴. مسئولیت دادن به نوجوانان در فعالیت‌های مسجد، راه‌اندازی اردوهای یک روزه یا چند روزه با هزینه شرکت‌کنندگان و یا کمک خیرین، برگزاری مسابقات فرهنگی هنری و ..  
۵. حضور زودتر و گفتگو با نمازگزاران؛

روبروی مردم نشستن امام جماعت قبل و بعد از نماز، از نظر تربیتی و روحی اثرات فراوانی بر نمازگزاران دارد. اطلاع از حضور و غیاب افراد مسجیدی، آگاهی از حضور افراد تازه وارد و آشنایی با آنها، صمیمیت بیش‌تر بین امام و مأمومین، از جمله آثار روبروی مردم نشستن و گفتگو با آنها است.

همچنین به تجربه ثابت شده است که اقامه نماز جماعت صبح ولو با کم‌ترین نمازگزار، تأثیر فوق‌العاده‌ای در موفقیت امام جماعت دارد.

#### حسن ختام

رسول خدا ﷺ در بیان پاداش امام جماعت می‌فرماید: «مَنْ أَمَّ قَوْمًا

برخورداری امام جماعت از مقبولیت و پذیرش اجتماعی در میان نمازگزاران عامل بسیار مهمی است تا او بتواند مسجد را در زمینه‌های گوناگون فعال و پرتحرک نماید

۳. احترام به شخصیت جوانان و نوجوانان و تشویق آنان در مسجد؛  
در بیش‌تر مناطق، خیرینی وجود دارند که می‌توان با کمک آنان، جوانان موفق مسجیدی در رشته‌های مختلف و نیز جوانان و نوجوانانی که در طول سال، حضور بیش‌تری در مسجد دارند را مورد تشویق قرار داد. همچنین احوالپرسی و آشنایی با تازه‌واردان، بسیار ثمربخش است؛ چنانچه یکی از مبلغین موفق می‌فرمود: معانقه امام جمعه منطقه با من سبب شد که دوست‌دار روحانیان شوم و سپس وارد حوزه شدم.

حساب وارد بهشت نماید و هر یک از آنها شفاعت هشتاد هزار را بنماید؛ مؤذن و امام جماعت و کسی که وضو بگیرد و وارد مسجد شود و در جماعت نماز بخواند.»

خلاصه آنکه به نظر می‌رسد در شرایط کنونی که وسایلی همچون اینترنت، ماهواره و موبایل در دسترس همگان قرار گرفته و مفاسدی را بوجود آورده و ایمان جوانان و نوجوانان را نشانه گرفته است، وظیفه امامان جماعت سنگین‌تر شده و لازم است کسانی این مسئولیت خطیر را تقبل نمایند که بتوانند وقت بیش‌تری در جهت جذب افراد به مسجد به کار برده و توان اقناع فکری و مذهبی آنان را داشته باشند؛ چرا که اگر فردی جذب مسجد شود؛ اما نتواند از آن بهره مناسب ببرد، و از مسجد دل‌سرد شود، برای همیشه از مسجد روی‌گردان خواهد شد.

بِإِذْنِهِمْ وَ هُمْ بِهِ رَاضُونَ فَأَقْتَصَدَ بِهِمْ فِي حُضُورِهِ وَ أَحْسَنَ صَلَاتَهُ بِقِيَامِهِ وَ قَرَأَتِهِ وَ رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ وَ قَعُودِهِ قَلْبَهُ مِثْلُ أُجْرِ الْقَوْمِ وَ لَا يُنْقِصُ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْءٌ؛<sup>۱</sup> هر کس امامت جمعی را با اجازه خودشان به عهده بگیرد و آنان به امامت او راضی باشند و وی در حضور به جماعت، رعایت نماید (و به موقع حاضر شود) و نماز را از حیث قیام، قرائت، رکوع، سجود و نشستن نیکو انجام دهد؛ پس برای او مانند ثواب نماز همه مأمومین خواهد بود، بی‌آنکه از اجر آنان چیزی کاسته شود.<sup>۲</sup>

همچنین می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ وَعَدَ أَنْ يُدْخِلَ الْجَنَّةَ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ بِغَيْرِ حِسَابٍ وَ يَشْفَعُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ فِي ثَمَانِينَ أَلْفًا الْمُسَوِّدَنُ وَ الْإِمَامُ وَ رَجُلٌ يَتَوَضَّأُ ثُمَّ يَدْخُلُ الْمَسْجِدَ فَيَسَلُّ فِي الْجَمَاعَةِ؛<sup>۳</sup> خداوند متعال وعده داده است که سه نفر را بدون

۱. وسائل الشیعة، ج ۸، ص ۳۴۹.

۲. مستدرک الوسائل، محدث نوری، مؤسسه آل

البيت للطباعة، قم، ۱۴۰۸، ق، ج ۶، ص ۴۲۹.